

Årsmelding for 1980 fra interimstyret i Telemark botaniske forening.

Den 17. april 1980 møttes ca 40-50 personer på Skomvær kafè i Porsgrunn for å prøve å få dannet en lokalforening for botanikkinteresserte i Grenlandsområdet. Finn Wischmann fra Oslo Universitet var invitert til møtet for å kåsere over emnet "Norske orkidéer". Wischmann lot oss få se lysbilder av alle norske orkidéer på en nær og i tillegg noen andre nordiske arter. Etter kåseriet ble interesserte invitert til å tegne seg som medlemmer. Ca. 30 personer la igjen sine navn og adresser. Det ble så valgt et interimstyre bestående av Kjell Hamberg, Roger Halvorsen, Liv Schiemann, Øyvind Skauli, Jan Erik Tangen og Thor Andreas Wiersdalen.

Interimstyret fikk i oppgave å stå for foreningens arrangementer og å ta på seg de praktiske sidene ved dannelsen av foreningen, så som den økonomiske.

Styret skulle også forberede det første ordinære årsmøtet.

For å kunne sondere interessen og muliggjøre arrangementer ble man enige om at interesserte skulle innbetale en "oppstartingskontingent" på kr. 20 (familiemedlemmer og skoleelever kr. 10).

Styret har i perioden siden oppstartingen arrangert 6 ekskursionsjoner og to møter, hvorav et har vært et åpent møte. 4 ekskursionsjoner ble holdt før skoleferien og to på høsten. Naturvernkonsulenten i Telemark, cand. real. Sigmund Tvermyr foredro over emnet "Arealbruk i sentrale deler av Grenland" på vårt åpne møte, mens det neste var et rent medlemsmøte med lysbilder fra medlemmenes egne samlinger.

Styret viser forøvrig til vedlagte rapport fra ekskursionsjoner og møter. Det er videre arbeidet med økonomien for foreningen, da det etterhvert ble klart at det var god interesse for aktivitet på det botaniske området. Styret har derfor i tråd med sitt mandat fra oppstartingsmøtet sendt en søknad til Porsgrunn kommune ved Fritidskontoret om oppstartingsbidrag og økonomisk støtte for 1981.

Med samlet kontingentinngang på nær 700 kr har interimstyrets utgifter ikke kunnet bli dekket. Utgiftene har vært forløpig begrenset til porto, annonser og innkjøp av papir og liknende.

En stor del av disse utgiftene faller på posten møter, og da i første rekke oppstartingsmøtet med Finn Wischmann og det åpne møtet med S. Tvermyr.

I forbindelse med søknad om driftsstøtte til foreningen for 1981 er det satt opp et forslag til driftsbudsjett som vil bli tatt opp på årsmøtet som egen sak. Man har her regnet med et budsjett på ca. 5000 kr.

Ellers har styret på forskjellig hold hatt kontakt med andre botaniske miljø. Det har vært kontakt med Norsk botanisk forenings ledelse i forbindelse med oppstarting. Det har vært en uformell kontakt med Tønsberg botaniske selskap, og styret har også vært i kontakt med mulige kårsører for framtidige medlemsmøter. Styret har hele tiden hatt for øyet å skape kontakt med botaniske miljøer andre steder i håp om framtidig samarbeide på forskjellige områder. Særlig verdifull har vi funnet kontakten med naturvernkonsulenten i Telemark som har gitt sin uforbeholdne støtte til dannelsen av TBF.

Idet vi takker for oss i den tida vi har virket, vil vi få uttrykke vår glede over å ha fått være med så langt og dessuten vårt ønske om at fremtiden vil vise at samarbeide med andre botaniske miljø vil være mulig og fruktbart.

Vi vil med dette ønske foreningen lykke til med fremtiden

Ekskursjons- og møterapport, 1980. Telemark botaniske forening.

Foreningens første tur gikk 11.mai til området rundt Rustan og Lensmannseter på vestsiden av Gjerpensdalen i Skien. Her finnes stedvis en yppig vårflora, og terrengengenget veksler med skog, ller, urer og gamle setervoller.

15 personer møttes i strålende vær ved Sneltvedt skole og fikk en rask innføring i geologien i området. Området rundt Rustan er stedvis preget av en kravfull flora med varmekjære lauvtrær som lind (*Tilia cordata*), hassel (*Corylus avellana*), lønn (*Acer platanoides*), alm (*Ulmus glabra*) og ask (*Fraxinus excelsior*). Nær parkeringsplassen ved Lensmannseter fant vi turens første overraskelse: Torhjelm (*Aconitum septentrionale*). Den sto med bristeferdige skudd og gamle standere. Ellers bør nevnes moskusurt (*Adoxa moschattelina*), lerkespore (*Corydalis intermedia*), begge i mengder, hegg (*Prunus padus*), standere av storklokke (*Campanula latifolia*), fagerklokke (*Campanula persicifolia*) bergmynte (*Origanum vulgare*), tannrot (*Dentaria bulbifera*), trollbær (*Actaea spicata*), vårerteknapp (*Lathyrus vernus*) og mengder av myske (*Galium odoratum*). Ved Rustanseter fant vi fine barlind (*Taxus baccata*), leddved (*Lonicera xylosteum*), bekkekarse (*Cardamine amara*) og bekkeversnika (*Veronica beccabunga*).

20.mai gikk neste turen. Målet var Helleåsen ved Ørvik gård i Porsgrunn. Helleåsen, som ligger langt syd på Eidangerhalvøya, er et av kommunens mest verneverdige kalkfuruskoget, ja kanskje en av landets fineste i sitt slag. Her finnes utrolige mengder av liljekonvall (*Convallaria majalis*) i skogbunnen under en lavvokst furuskog og ellers innslag av en mengde fine arter som er sterkt bundet til kambrosiluren. Området er en gammel og kjent botanisk lokalitet som nevnes av M.N. Blytt i hans flora fra 1861. Han fant dengang marisko (*Cypripedium calceolus*) i skogen her. Flueblomsten (*Ophrys insectifera*) som fremdeles vokser her, ble også samlet av Blytt på Helleåsen.

Været var surt for de 14 framnøtte som vi etterhvert ble, men det botaniske utbyttet ble upåklagelig. Hvitrot (*Laserpitium latifolium*) fantes i store mengder. På tørre skrenter mot fjorden nedenfor gården fant vi vårstarr (*Carex careophyllea*), mengder av stjernetistel (*Carlina vulgaris*),

bitterblåfjær (*Polygala amarella*), brudespore (*Gymnadenia conopsea*), fagerklokke (*Campanula persicifolia*) og fuglestarr (*Carex ornithopoda*). I skogen og på myra bortenfor vokste vasshøymol (*Rumex aquaticus*), vanlig springfrø (*Impatiens noli-tangere*) og kranskonvall (*Polygonatum verticillatum*). Området sørover Helleåsen huset også flere eksemplarer av den sjeldne grenmarasal (*Sorbus subpinnata*). Den er kjent mange steder i Grenland, men finnes ellers få steder på Sørlandet, en plass i Buskerus og en i øvre Telemark. Ellers er den ikke kjent ellers i verden. Området ved Ørvik gård er idag i stor fare p.g.a. planer om kaianlegg og press fra Norcem. Det framstår på denne måten som et av konfliktområdene naturvern/industribygging.

7.juni gikk foreningens tredje tur fra Helgeroa i Brunlanes til Arøya som ligger i overgangen mellom kambrosiluren og eruptivene. Dette viser tydelig igjen på floraen som er ganske varierende på øya. 16 deltagere møtte fram i regn som utover dagen gikk over i strålende sol.utover formiddagen. Av arter vi fant kan nevnes oksetunge (*Anchusa officinalis*), fagerknoppurt (*Centaurea scabiosa*), fagerklokke (*Campanula persicifolia*), bakkemynte (*Satureja acinos*), broddbergknapp (*Sedum rupestre*), mengder av lakrismjelt (*Astragalus glycyphyllos*).

Ute i Slåvika fant vi ved steinbruddet stjernetistel (*Carlina vulgaris*), og strandkål (*Crambe maritima*). Oppover mot den flotte forekomsten av storvokste barlind (*Taxus baccata*) fantes breiflangre (*Epipactis helleborine*), sanikel (*Sanicula europaea*), tannrot (*Dentaria bulbifera*), vårerte-knapp (*Lathyrus vernus*) og nattfioler (*Platanthera bifolia*). Oppe på skrenten mot Dypingen fantes tørre hyller med brudespore (*Gymnadenia*), vårmarihand (*Orchis mascula*), nikkesmelle (*Silene nutans*), stjernetistel (*Carlina vulgaris*), hårstarr (*Carex capillaris*), krattalant (*Inula salicina*), rødflangre (*Epipactis atrorubens*), mengder av blodstorkenebb (*Geranium sanguineum*) og en del tuer av sylarve (*Sagina subulata*). I en liten dam oppe på skrenten vokste dunkjevle (*Typha latifolia*).

Siste varturen gikk 15.juni fra Versvik sørover mot Heistad. 16.deltagere ble med i det strålende været. Tanken var å nå Brevik, men det var mye å se, så tiden tillot oss ikke mer enn å komme til Heistad. Som gjest hadde vi fått med Finn Wischmann fra Oslo..

Selve Versvik er en gammel velkjent lokalitet, og deler av området er fredet.

Nede ved veien mot gården fant vi snart flueblomsten (*Ophrys insectifera*) i selskap med brudespore (*Gymnadenia*), breiflangre (*Epipactis helleborine*), vårmarihand (*Orchis mascula*) og stortveblad (*Listera ovata*). Ved veien vokste også bakkefiol (*Viola collina*) og krattfiol (*Viola mirabilis*) side om side. Nede ved fjorden på en stor blokk inntil skrenten ble det også funnet noen få eksemplarer av kattemynte (*Nepeta cataria*). Denne utgående arten har holdt seg her siden Dyhrings dager. Kalktelg (*Gymnocarpium robertianum*) ble også funnet i skrentene ved stien mot Åsstranda. Over mot Åsstranda fant vi i skogen flere steder fine forekomster av skogmarihand (*Dactylohriza fuchsii*) og noen få eksemplarer av skjellrot (*Lathraea squamaria*). Nede i "Edens hage" i Åsstranda vokste bl.a. moskusjordbær (*Fragaria moschata*), kornell (*Cornus sanguinea*), stjernetistel (*Carlina vulgaris*), gulrot (*Daucus carota*), fuglestarr (*Carex ornithopoda*), og flueblomst (*Ophrys insectifera*). Overalt i området fant vi mengder av krattalant (*Inula salicina*).

Sør for Åsstranda finnes fine områder med kalkfuruskog. Her finnes mengder av brudespore (*Gymnadenia conopsea*), vårmarihand (*Orchis mascula*) og ellers den tørrengsfloraen som preger deler av Eidangerhalvøya. Her fant vi bregnene fjellodnebregne (*Woodsia alpina*), lodnebregne (*W. silvensis*), olavskjegg (*Asplenium septentrionale*), svartburkne (*A. trichomanes*), grønnburkne (*A. viride*) og murburkne (*A. ruta-muraria*), alle på ren kalk, noe som for olavskjegg ikke er vanlig.

Hele det området vi gikk igjennom ser heldigvis ut til foreløpig å være reddet i.o.m. forslaget til reguleringsplan som beholder dette urørt.

Av funn videre nedover mot Heistad via Gravastranda kan nevnes forvalurt (*Symphytum asperum*) ved Søilverød, tysk mure (*Potentilla thuringiaca*) ved Frierveien sammen med gulrot (*Daucus carota*) og svarterteknapp (*Lathyrus*

niger) nær Kjørholt. Ekskursjonen ble oppløst ved Heistad barneskole ved E-18.

Høstturene kom seint igang og det ble bare tid til to turer.

Den første gikk til Torpevann i Brulanes og Mølen utenfor Helgeroa, og denne turen ble en opplevelse for de ca. 15 deltagerne som hadde møtt fram. Været var friskt og delvis sol gjennom opprevet skydekke gjorde Mølen til et fantastisk skue.

Torpevann er delvis nedtappet, og gjengroingen har gått raskt. Om vannet forblir nedtappet, vil en om få år få en rik fuglebiotop her med takrør (*Phragmites communis*) og sjosivaks (*Scirpus lacustris*) den siste bare så vidt etablert. Av funn her bør nevnes "tørrmarksplanten" geitrams (*Chamaenerion angustifolium*) på gjennombløt mark, lysegrønne puter av nålesivaks (*Scirpus acicularis*), vasskryp (*Peplis portula*), småslirekne (*Polygonum minus*), mengder av kattehale (*Lythrum salicaria*) og fredløs (*Lysimachia vulgaris*), syltblad (*Subularia aquatica*) og ballastsiv (*Juncus tenuis*).

På Mølen vakte mengder av bjønnbær (*Rubus sp.*) i forskjellige former berettiget interesse. Her fant vi på utsiden gamle kjente lokaliteter (fra Dyhrings dager) av strandkål (*Crambe maritima*), østersurt (*Mertensia maritima*), strandvortemelk (*Euphorbia palustris*) og strandrug (*Elymus arenarius*). På innsiden sto avblomstrede standere av bulmeurt (*Hyoscyamus niger*) med nye rosetter inntil. På engene innenfor stranda fant vi bukkebeinurt (*Ononis arvensis*), bakkesøte (*Gentianella campestris*) og mengder av blodstorkenebb (*Geranium sanguineum*).

Mot Oddane Sand kom vi til en strand med mer strandkål (*Crambe*) og gode forekomster av tornbeinurt (*Ononis spinosa*). Her kom vi også over et kratt med modne blåbringeber (*Rubus caesius*). Noen av deltagerne kunne bringe med seg hjem noen flotte eksemplarer av beitesjampinjong (*Agariucus campestris*). Mølen er et sjeldent fint område for naturinteresserte av alle slag, og det er gledelig at området er sikret mot videre utbygging.

Årets siste tur gikk til Bjørkedal i Forsgrunn 23. september. Været var dårlig, og de 12 framførte ble møtt av høye vannstander da de startet letingen etter kjempesoleien (*Ranunculus lingua*) som ble funnet for en del år siden av Karl Eriksen og som har holdt seg ved Lundevann i mange år. Ved Flogstادتjern ble letingen etter myggblomst (*Hammarbya paludosa*) like resultatløs. Likevel fikk en ved Flogstادتjern et godt inntrykk av flytetorvmyra særegne flora med bl.a. restene av hvitmyrak (*Rhynchospora alba*), mjølkerot (*Peucedanum palustre*), pors (*Myrica gale*), fredløs (*Lysimachia vulgaris*) og modne tranebær (*Oxycoccus quadripetalus*).

Høstens møter startet med et åpent møte på Stridsklev skole. Temaet var "Arealbruk i sentrale deler av Grenland.", og naturvernkonsulenten i Telemark, cand. real. Sigmund Tvermyr, redgjorde for kommunenes arealdisponering i Grenlandsregionen. Han tegnet opp for oss både skremmende perspektiver og eksempler på at naturvernarbeidet nytter. Bare framtiden kan avgjøre om naturinteressene og den rike naturen i Grenland vil overleve videre planlegging. Møtet gikk 16. oktober.

Den 5. november ble det invitert til medlemsmøte på Stridsklev skole med lysbildekveld. Det ble vist lysbilder fra sommerens opplevelser og botanisering. Det er tydelig at foreningen huser en del svært dyktige og iherdige naturfotografer. Inge Åsheims bildesamling var praktfull og brakte oss tilbake i tanker på lysere årstider. Etter en kopp kaffe og en kakebit fikk vi se nye fine eksempler på miljø- og plantefotografering. Bl.a. viste Øyvind Skauli fra Norsk Botanisk forenings hovedekskursjon i Morgedal hvor mange fine funn ble gjort. 25 mennesker så ut til å trives denne kvelden

I forbindelse med foreningens søknad om driftsstøtte for 1981 fra Porsgrunn kommune måtte interimstyret legge fram et forslag til driftsbudget for neste år. Forslaget så slik ut:

Utgifter:

Romleie for 2 åpne møter med foredragsholdere	1000.- kr
Godtgjørelse til foredragsholdere, inkl. kost, losji og reise	2000.- kr
Annonser til 2 møter	600.- kr
Utgifter i.f.m. medlemsmøter og årsmøtet	800.- kr
Porto, telefon m.m	600.- kr
	<hr/>
I alt	5000.- kr

Inntektene er begrenset til medlemskontingenten.

Lov for Telemark Botaniske Forening.

1. Navn.

§1: Foreningens navn er Telemark Botaniske Forening.

2. Formål.

§2: Foreningen ser som sine viktigste mål:

- a. å være bindeledd mellom botanisk interesserte og stimulere til botaniske aktiviteter av alle slag.
- b. å verne naturen, da særlig plantelivet.
- c. å fremme interessen for og kjennskapet til botanikk ved foredrag, ekskursionsjoner o.l.

3. Medlemskap.

§3: Enhver kan bli medlem som er enig i foreningens formål og betaler kontingent.

§4: Medlemmer som tross purring ikke betaler skyldig kontingent, blir strøket av medlemslisten.

§5: Utmelding for det følgende år må skje ved henvendelse til kasserer innen årsskiftet.

4. Styre.

§6: Foreningens styre består av formann, kasserer og 2 styremedlemmer.

5. Valg.

§7: Årsmøtet velger for et år om gangen styret og 1 revisor.

6. Årsmøte.

§8: Styret innkaller til årsmøte med minst 2 ukers varsel.

§9: Årsmøtet holdes i november. Forslag sendes styret innen 15.okt.

§10: De faste poster på årsmøtet er styrets beretning, regnskap framlagt i revidert stand og valg. Avgjørelser treffes ved simpelt flertall.

7. Lovendringer.

§11: Endringer i lovene vedtas av årsmøtet med 2/3 flertall av de avgitte stemmene. Forslag til endringer følger med innkallelse til årsmøte.

8. Kontingent.

§12: Kontingenten fastsettes av årsmøtet.